

Rapport etter mottatt studentstipend

Studentens navn	Kasper Sagen
Tittel på oppgave	Å veie miljø mot energi – En studie av miljøhensyn i planleggingen av småkraftverk
Beskrivelse	Stipendet fra Norsk Vannforening har vært et viktig bidrag for å muliggjøre en grundig og praksisnær masteroppgave innen by- og regionplanlegging ved NMBU. Mitt fokus har vært hvordan hensynet til naturmangfold, landskap og friluftsliv ivaretas i planleggingen og konsesjonsbehandlingen av små vannkraftverk, med særlig vekt på hvilke vurderinger som faktisk gjøres i praksis, og hvordan disse kommer frem i planprosessene. Jeg har valgt et tema som er litt uvanlig ved mitt institutt, men som er svært aktuelt og samfunnsrelevant i lys av den pågående omstillingen til mer fornybar energi. Studien kombinerer et overordnet planfaglig perspektiv med konkrete analyser av faktiske småkraftprosjekter, og bygger på kvalitative metoder som dokumentstudier og intervjuer med aktører som har vært involvert i prosessene – herunder tiltakshavere, fagpersoner i NVE, grunneiere og representanter for berørte interesser. Stipendet gjorde det mulig for meg å reise til ett av prosjektene jeg studerte, Fossåa kraftverk i Sør-Fron kommune. Jeg fikk der gjennomført intervjuer, dokumentert inngrepene i landskapet med bilder, og sett nærmere på hvordan tiltaket påvirker området fysisk og visuelt. Slike observasjoner har gitt meg en bedre forståelse av kompleksiteten i hvordan ulike hensyn balanseres, og hvordan ulike interesser blir ivaretatt eller ikke i konsesjonsprosessen. I oppgaven viser jeg blant annet at vurderinger av miljøhensyn i stor grad avhenger av tilgjengelig kunnskapsgrunnlag, ressurser hos forvaltningen og tiltakshavers ambisjonsnivå. Jeg argumenterer for at dagens praksis kan forbedres ved å styrke metodikken for konsekvensvurderinger og forbedre dialogen mellom aktører tidlig

	i planprosessen. Stipendet har gjort det mulig for meg å arbeide mer grundig og systematisk med disse problemstillingene, og jeg opplever at oppgaven nå gir et verdifullt bidrag til debatten om hvordan vi kan forene hensynet til fornybar energi med vern av viktige natur- og friluftsverdier. Jeg ønsker å takke Norsk Vannforening for støtten og for at dere bidrar til økt studentengasjement innenfor vannrelaterte problemstillinger. Etter fullført mastergrad har jeg etablert egen konsulentvirksomhet, hvor jeg nå utarbeider konsesjonssøknader for småkraftverk på vegne av flere ledende aktører i markedet.
Inntaket på Fossåa kraftverk	 The photograph shows the intake structure of the Fossåa hydropower plant. It features a concrete wall with a large, curved pipe leading into the water. A blue triangular warning sign is visible on the left. The surrounding area is covered in snow and rocks, indicating a winter or high-altitude environment.

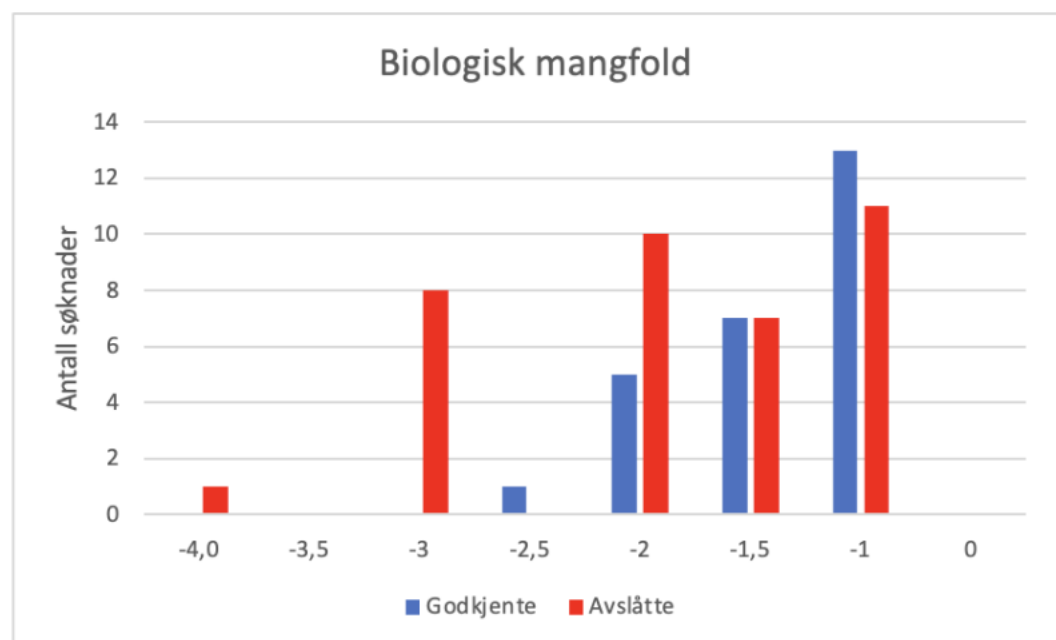
Kraftstasjon
til Fossåa
kraftverk

Elva nedstrøms
inntaket

Funn fra studien.
Konsekvensgraden er gjort om til tallverdier for å muliggjøre ulike analyser

Grafen illustrerer gjennomsnittlig konsekvensgrad, og forskjellen på NVE og tiltakshavers vurdering.

